

ORTA VADELİ MALİ PLAN (2013 - 2015)

GİRİŞ

2013-2015 dönemi Orta Vadeli Mali Planı, Orta Vadeli Programla uyumlu olmak üzere gelecek üç yıla ilişkin merkezi yönetim bütçesi toplam gelir ve gider tahminleriyle birlikte hedef açık ve borçlanma durumu ile kamu idarelerinin ödenek teklif tavanlarını içerecek şekilde Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanarak Yüksek Planlama Kurulu tarafından karara bağlanmıştır.

2013-2015 döneminde büyümeyi potansiyel seviyesine çıkarmak, istihdamı artırmak, kamu dengelerini iyileştirmek, enflasyonla mücadeleye devam etmek, cari işlemler açığındaki düşüş eğilimini sürdürmek, yurtiçi tasarrufları artırmak ve bunların sonucunda makroekonomik istikrarı güçlendirmek ekonomi politikasının temel amacı olarak belirlenmiştir.

Maliye politikası bu amaçla uyumlu olarak gelir, harcama ve borç stoku büyüklükleri gözetilerek; makroekonomik istikrarın sürdürülmesine, özel sektör öncülüğünde bir büyüme sürecinin desteklenmesine, cari açıkla ve enflasyonla mücadele edilmesine yardımcı olacak bir yaklaşımla yürütülecektir. Mali hedeflerden sapmaya yönelik güçlü emarelerin ortaya çıkması durumunda gerekli politika müdahaleleri yapılacak ve mali disiplin korunacaktır.

Orta Vadeli Mali Plana dayalı olarak hazırlanacak 2013-2015 yılları merkezi yönetim bütçesi, kaynakların belirlenmiş politika ve öncelikler doğrultusunda tahsisi ile etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanılmasını amaçlamaktadır.

Etkin bir kamu mali yönetimi, giderlerin rasyonel bir şekilde önceliklendirilmesini ve kaynakların bu önceliklere göre tahsisini esas almalıdır. Bu çerçevede, Mali Plan döneminde kamu gider mevzuatının rasyonelleştirilmesine yönelik çalışmalar sürdürülecektir. 2013-2015 yıllarını kapsayan dönemde, çok yıllık bütçeleme anlayışının uygulanmasında elde edilen tecrübeler de göz önüne alınarak kaynak tahsisinde etkinliğin artırılması hususu temel önceliklerden birisi olmaya devam edecektir. Bu çerçevede, kamu idareleri, ödenek tavanlarını dikkate alarak belirlenen öncelikler çerçevesinde kendi kaynak tahsislerini gözden geçirecekler ve önceliğini yitirmiş faaliyetler ile projeleri tasfiye edeceklerdir.

2013-2015 dönemi merkezi yönetim bütçesinin hazırlığına esas teşkil edecek temel makroekonomik göstergeler, gelir ve gider tahminleri, hedef bütçe açığı ve açık finansmanı ile genel ve özel bütçeli idarelerin ödenek teklif tavanlarına Mali Planın izleyen bölümlerinde yer verilmiştir. Kamu idareleri Orta Vadeli Program ile Orta Vadeli Mali Planda yer alan politika önceliklerini, makroekonomik göstergeleri ve ödenek tavanlarını esas almak suretiyle, çok yıllık bütçeleme anlayışına uygun olarak kendi kurumsal önceliklerini belirleyecek ve 2013, 2014 ve 2015 yılları için bütçe tekliflerini sunacaklardır.

I. MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİNİN DAYANDIĞI TEMEL MAKROEKONOMİK GÖSTERGELER VE POLİTİKALAR

A. Temel Makroekonomik Göstergeler

2013-2015 dönemi merkezi yönetim bütçesi gelir ve gider tahminlerinin belirlenmesinde, Orta Vadeli Programda öngörülen ve Tablo 1'de yer alan makroekonomik göstergeler esas alınmıştır. Kamu idareleri tarafından 2013, 2014 ve 2015 yıllarına ilişkin olarak sunulacak bütçe tekliflerinde söz konusu göstergeler dikkate alınacaktır.

Tablo 1- Temel Makroekonomik Göstergeler

	2013	2014	2015
GSYH Büyümesi (% , Sabit Fiyatlarla)	4,0	5,0	5,0
GSYH (Milyar TL, Cari Fiyatlarla)	1.571	1.740	1.933
GSYH (Milyar Dolar, Cari Fiyatlarla)	858	919	998
TÜFE Yıllı (%)	5,3	5,0	5,0

B. Bütçe Giderlerine İlişkin Temel Politikalar

2013-2015 döneminde izlenecek maliye politikası, büyümeyi potansiyel seviyesine çıkarmayı, istihdamı artırmayı ve kamu dengelerini iyileştirmeyi hedeflemektedir.

Mali Plan döneminde, büyümeyi ve istihdamı destekleyen harcamalar ile bölgesel gelişmişlik farklarını azaltan harcamalara daha fazla önem verilecektir. Sağlık, eğitim ve sosyal nitelikli harcamalara öncelik verilmesi suretiyle toplumun yaşam kalitesinin yükseltilmesi ve beşeri sermayenin niteliğinin artırılmasına yönelik politikalar uygulanmaya devam edilecektir.

Orta ve uzun vadede ekonominin verimliliğini ve üretken yapısını destekleyen altyapı yatırımlarına ağırlık verilecektir. Eğitim, sağlık, teknolojik araştırma, ulaştırma, içme suyu ile bilgi ve iletişim teknolojilerinin geliştirilmesine yönelik altyapı yatırımlarına öncelik verilecektir. Kamu yatırımları; başta Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP), Doğu Anadolu Projesi (DAP), Konya Ovası Projesi (KOP), Doğu Karadeniz Projesi (DOKAP) kapsamındaki yatırımlar olmak üzere bölgeler arası gelişmişlik farklarını azaltmayı ve bölgesel gelişme potansiyelini değerlendirmeyi hedefleyen ekonomik ve sosyal altyapı projelerine yoğunlaştırılacaktır.

Mali Plan döneminde, gıda güvenliği ve güvenilirliğinin sağlanması ile doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımı gözetilerek, gelir ve fiyat istikrarı sağlanacak şekilde tarımsal destekler, alan ve ürün temelinde farklılaştırılarak üretimde etkinlik, verimlilik ve kaliteyi artırmaya yönelik olarak düzenlenecektir.

Harcama programları verimlilik artışı sağlamak amacıyla gözden geçirilecektir. Bu amaçla idari bir mekanizma oluşturulacaktır.

2013-2015 döneminde 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu kapsamında kamu idarelerinin, mali yönetim ve kontrol ile iç denetim alanında görev ve sorumluluklarını etkili bir şekilde yerine getirebilmelerini sağlamak üzere idari kapasite geliştirilmesine yönelik faaliyetlere devam edilecektir. Mali yönetim ve iç kontrol ile iç denetim faaliyetlerinin genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde etkin bir şekilde uygulanması için gerekli çalışmalar sürdürülecektir. Kamu idarelerinin uluslararası standartlar çerçevesinde Kamu İç Kontrol Standartlarına ve Kamu İç Denetim Standartlarına uyum düzeyini artıracak çalışmalara devam edilecek ve faaliyetlerinde bu standartları esas almaları sağlanacaktır. Ayrıca, kamu idarelerinin karar alma süreçlerini güçlendirmek, mali saydamlık ve hesap verilebilirliği artırmak amacıyla stratejik planlama ve performans esaslı bütçeleme yaygınlaştırılacaktır.

Kamu taşınmazlarının etkin, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanılması ve ekonomiye kazandırılması için gerekli tedbirler alınacaktır.

Kamu mali yönetiminde saydamlığın önemli bir unsuru olan kamu mali istatistikleri uluslararası standartlarla uyumlu olarak yayımlanacaktır. Kamu mali yönetim bilgi sisteminin oluşturulmasına yönelik çalışmalar yürütülecektir.

C. Bütçe Gelirlerine İlişkin Temel Politikalar

Mali Plan döneminde uygulanacak gelir politikalarının temel amacı; vergilemede adalet ve etkinliğin artırılması, istihdamın ve yatırımların teşviki, bölgesel gelişmişlik farklarının azaltılması, rekabetin geliştirilmesi ve daha etkin bir vergi sisteminin oluşturulmasıdır. Bu çerçevede, vergi kanunları ile uygulamalarında istikrar ve sadeliği sağlayıcı düzenlemeler yapılacaktır. Gelir Vergisi Kanunu ve Vergi Usul Kanunu başta olmak üzere temel vergi kanunlarının gözden geçirilmesi çalışmaları önümüzdeki dönemde tamamlanacaktır. Vergiye gönüllü uyumun artırılması ve vergi tabanının genişletilmesine yönelik çalışmalara devam edilecektir.

Cari açığı ve dışa bağımlılığı azaltmak için katma değeri yüksek ürün ve hizmet ihracatı ile ithal edilen ara malları ile yatırım mallarının yurtiçinde üretiminin desteklenmesine devam edilecektir. Uluslararası alanda rekabet gücünün artırılması amacıyla sınai mülkiyet haklarının ticarileştirilmesine yönelik teşvik tedbirlerine ilişkin çalışmalar sürdürülecektir.

Ar-Ge faaliyetlerinin desteklenmesine, yatırım, istihdam ve ihracatın artırılmasına, sanayide yüksek katma değerli ürünler geliştirilerek ülke ekonomisinin uluslararası düzeyde rekabet edebilir bir yapıya kavuşturulmasına ve ülkeye giren doğrudan sermaye yatırımlarının artırılmasına yönelik vergi politikası uygulamalarına devam edilecektir.

Ekonominin dinamizm kaynağı olan KOBİ'lerin optimal işletme büyüklüğüne ulaştırılması, finansmana erişimlerinin kolaylaştırılması ve ucuzlatılması ile Ar-Ge kapasitelerinin artırılmasına yönelik çalışmalar sürdürülecektir.

İstisna, muafiyet ve indirimler nedeniyle oluşan vergi harcaması tutarlarının, kamu idarelerinin istatistikî altyapılarının geliştirilmesine paralel olarak veri temininin artması ile hesaplanmasına ve kamuoyu ile paylaşılması çalışmalarına devam edilecektir.

İşgücü piyasasında başta kadınlar olmak üzere gençler ile dezavantajlı grupların istihdamının artırılması, işletmelerin ilave istihdam oluşturması ve kayıt dışının engellenmesi için gerekli düzenlemeler yapılmaya devam edilecektir.

İstanbul Uluslararası Finans Merkezi Projesi Stratejisi ve finansal araçların vergilendirilmesi kapsamında, vergisel düzenlemelerle rekabet gücü artırılarak finansal işlemlerin ülkemizde yapılmasının sağlanmasına, finansal kurum ve yatırımcılar için belirsizliği giderici ve uygulamada uzmanlaşmayı sağlayıcı tedbirler alınmasına, halka açık olmayan şirketlerin sermaye piyasasına açılması sağlanarak sermayenin tabana yayılmasına yönelik çalışmalara devam edilecektir.

Yerel yönetimlerin öz gelirlerinin artırılmasına ilişkin düzenlemelere yönelik çalışmalara devam edilecektir.

Rekabet gücünün artırılması, ekonomide kayıt dışılığın azaltılması amacıyla 2011-2013 dönemi Kayıt Dışı Ekonomiyle Mücadele Stratejisi Eylem Planı kararlılıkla uygulanacaktır. Bu Eylem Planı kapsamında, kayıt dışılığa ilişkin toplumsal farkındalığın artırılmasına yönelik çalışmalar sürdürülecektir.

II. MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE BÜYÜKLÜKLERİ

A. Merkezi Yönetim Bütçe Dengesi

Orta Vadeli Mali Plan dönemi merkezi yönetim bütçe dengesi ve faiz dışı fazla hedefleri Tablo 2'de yer almaktadır.

Tablo 2- Merkezi Yönetim Bütçe Dengesi ve Faiz Dışı Fazlası

	2013	2014	2015
Merkezi Yönetim Bütçe Dengesi (Milyon TL)	-33.893	-35.480	-34.309
Merkezi Yönetim Bütçe Dengesi / GSYH (%)	-2,2	-2,0	-1,8
Faiz Dışı Fazla (Milyon TL)	19.107	19.520	23.191
Faiz Dışı Fazla / GSYH (%)	1,2	1,1	1,2

2013 yılı merkezi yönetim bütçe açığının GSYH'ye oranının yüzde 2,2 olarak gerçekleşeceği, 2014 ve 2015 yıllarında ise sırasıyla yüzde 2,0 ve yüzde 1,8'e düşeceği tahmin edilmektedir.

Orta Vadeli Mali Plan döneminde, faiz dışı fazlanın GSYH'ye oranının 2013 yılında yüzde 1,2, 2014 yılında yüzde 1,1, 2015 yılında ise yüzde 1,2 olarak gerçekleşeceği öngörülmektedir.

Merkezi yönetim bütçesinin program tanımlı gelir ve giderleri ile faiz dışı fazla hedefleri ise Tablo 3'te yer almaktadır.

Tablo 3- Program Tanımlı Bütçe Büyüklükleri

	2013	2014	2015
Merkezi Yönetim Bütçesi Faiz Dışı Giderleri (Milyon TL)	350.958	381.829	413.629
Merkezi Yönetim Bütçesi Faiz Dışı Giderleri / GSYH (%)	22,3	21,9	21,4
Merkezi Yönetim Bütçesi Gelirleri (Milyon TL)	358.957	391.507	427.620
Merkezi Yönetim Bütçesi Gelirleri / GSYH (%)	22,8	22,5	22,1
Merkezi Yönetim Bütçesi Faiz Dışı Fazlası (Milyon TL)	7.999	9.679	13.991
Merkezi Yönetim Bütçesi Faiz Dışı Fazlası / GSYH (%)	0,5	0,6	0,7

B. Merkezi Yönetim Bütçe Giderleri

2013-2015 döneminde merkezi yönetim bütçe giderleri; makroekonomik göstergeler, temel politika belgelerinde ortaya konulan öncelikler ve kamu idarelerinin ihtiyaçları esas alınarak belirlenmiştir. Bu çerçevede, bütçe giderlerinin ekonomik tasnif bazında belirlenmesinde kullanılan ve öne çıkan temel unsurlar aşağıda belirtilmiştir.

Personel giderlerine ilişkin ödeneklerin belirlenmesinde, 2012 yılında yapılan toplu sözleşme görüşmeleri sonrası karar altına alınan 2012/1 sayılı Kamu Görevlileri Hakem Kurulu Kararıyla kamu görevlilerinin mali ve sosyal haklarında yapılacak artışlar, enflasyon hedefleri ile kamuda istihdam edilecek yeni personel sayısı dikkate alınmıştır. Ayrıca kamuda yeni personel istihdam edilmesi ile ilgili olarak merkezi yönetim bütçe kanunlarında sınırlamalar konulmaya devam edileceği varsayılmıştır.

Mal ve hizmet alım giderlerinin belirlenmesinde, kamu idarelerinin Orta Vadeli Mali Plan döneminde uygulamaya koyacakları yeni programlar, hizmet genişlemesine bağlı olarak ortaya çıkacak ihtiyaçlar, özürlü eğitimi programından faydalanacak kişi sayısı, okul sütü projesinin uygulamasından doğacak ihtiyaçlar, üniversitelerde birinci öğretim ve açık öğretim öğrencilerinin ödemesi gereken katkı payının Devletçe karşılanmasına ilişkin düzenlemenin etkisi ile zorunlu eğitimi 12 yıla çıkararak kanuni düzenlemenin etkisi dikkate alınmıştır.

Cari transferlerin belirlenmesinde, başta sosyal güvenlik sisteminin finansman ihtiyacı olmak üzere, tarımsal destekleme ödemeleri, sosyal amaçlı transferler ve hane halkına yapılan transferler, 13/6/2012 tarihli ve 6327 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un getireceği yük, özürlü evde bakımı yardımından yararlanacak kişi sayısı ve diğer transfer kalemleri dikkate alınmıştır. Vergi gelirlerindeki artışa paralel olarak mahalli idare paylarında artış gerçekleşeceği varsayılmıştır.

Sosyal güvenlik sisteminin finansman ihtiyacının belirlenmesinde ise 2013 yılından itibaren geçerli olmak üzere SSK ve Bağ-Kur emekli aylıklarında devreye girecek intibak uygulamasının getireceği ilave mali yükler, şehit yakınları ve malul gazilerin mali haklarına ilişkin olarak 2012 yılında yapılan yeni kanuni düzenlemelerin etkileri, memur maaşlarında toplu sözleşme süreci sonunda yapılan artışların emekli aylıklarında ve emekli ikramiyelerinde oluşturacağı artış ile kayıt dışı istihdamla mücadele ve istihdamın artırılmasına ilişkin teşvikler neticesinde hem işsizlik oranının azalmasına hem de aktif sigortalı sayısındaki artışa paralel olarak sosyal güvenlik sisteminin aktif/pasif oranında meydana gelen iyileşme dikkate alınmıştır.

Sermaye giderlerinin belirlenmesinde Orta Vadeli Mali Plan döneminde kamu yatırımlarına ilişkin belirlenen hedefler, GAP ve diğer bölgesel kalkınma projeleri kapsamında yapılacak yatırımlar dikkate alınmıştır.

Sermaye transferlerinin belirlenmesinde, Orta Vadeli Mali Plan döneminde KÖYDES, SUKAP, SODES ve Ar-Ge projelerine desteğin devam ettirilmesi öngörülmüş ve Kıbrıs'a Anamur (Dragon) Çayından Boru ile Su Götürme Projesi'nden doğacak ihtiyaçlar ile üniversitelerde birinci öğretim ve açık öğretim öğrencilerinin ödemesi gereken öğrenci katkı payının Devletçe karşılanmasına ilişkin düzenlemenin etkisi dikkate alınmıştır.

Borç verme giderlerinde ise başta TCDD'nin sermaye ihtiyacı olmak üzere KİT'lerin mali yapısı ile üniversitelerde birinci öğretim öğrencilerinin ödemesi gereken katkı paylarının Devletçe karşılanmasına ilişkin düzenlemenin etkisi dikkate alınmıştır.

Yedek ödeneklerin belirlenmesinde yıl içinde ortaya çıkabilecek ihtiyaçlar göz önünde bulundurulmuştur.

Diğer taraftan, faiz giderlerinin tahmininde borç stokunun yapısı ve seyri, ulusal ve uluslararası piyasalardaki dalgalanmaların faiz giderlerine olası etkileri dikkate alınmıştır.

Yukarıda yapılan açıklamalar çerçevesinde 2013-2015 dönemi merkezi yönetim bütçe giderleri Tablo 4'te yer aldığı şekilde belirlenmiştir.

Tablo 4- Ekonomik Sınıflandırma Bazında Merkezi Yönetim Bütçe Giderleri

(Milyon TL)	2013	2014	2015
Merkezi Yönetim Bütçe Giderleri	403.988	436.849	471.150
Faiz Dışı Giderler	350.988	381.849	413.650
- Personel Giderleri	97.224	107.135	117.121
- Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	16.791	18.505	20.229
- Mal ve Hizmet Alım Giderleri	33.436	35.419	37.698
- Cari Transferler	151.287	165.490	179.228
- Sermaye Giderleri	33.489	37.640	41.782
- Sermaye Transferleri	5.103	4.595	4.855
- Borç Verme	11.115	10.660	10.212
- Yedek Ödenek	2.543	2.405	2.526
Faiz Giderleri	53.000	55.000	57.500

Yukarıda yer alan merkezi yönetim bütçe giderlerinin GSYH'ye oranları ise Tablo 5'te gösterilmiştir.

Tablo 5- Merkezi Yönetim Bütçe Giderlerinin GSYH'ye Oranı (%)

	2013	2014	2015
Merkezi Yönetim Bütçe Giderleri	25,7	25,1	24,4
Faiz Dışı Giderler	22,3	21,9	21,4
- Personel Giderleri	6,2	6,2	6,1
- Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	1,1	1,1	1,0
- Mal ve Hizmet Alım Giderleri	2,1	2,0	1,9
- Cari Transferler	9,6	9,5	9,3
- Sermaye Giderleri	2,1	2,2	2,2
- Sermaye Transferleri	0,3	0,3	0,3
- Borç Verme	0,7	0,6	0,5
- Yedek Ödenek	0,2	0,1	0,1
Faiz Giderleri	3,4	3,2	3,0

2013-2015 döneminde, merkezi yönetim bütçe giderlerinin GSYH'ye oranının sırasıyla yüzde 25,7, yüzde 25,1 ve yüzde 24,4 olarak gerçekleşmesi öngörülmüştür.

C. Merkezi Yönetim Bütçe Gelirleri

Merkezi yönetim bütçe gelirleri, Orta Vadeli Programda yer alan makroekonomik göstergeler ile gelir politikalarının bütçe gelirlerine etkileri, ulusal ve uluslararası piyasalardaki gelişmeler ve gelirlerin geçmiş yıllarda gösterdiği eğilim dikkate alınarak belirlenmiştir.

Tablo 6- Merkezi Yönetim Bütçe Gelirleri

(Milyon TL)	2013	2014	2015
Merkezi Yönetim Bütçe Gelirleri (Net)	370.095	401.369	436.841
Merkezi Yönetim Bütçesi Vergi Gelirleri (Net)	317.949	346.961	379.405

Tablo 7- Merkezi Yönetim Bütçe Gelirlerinin GSYH'ye Oranı (%)

	2013	2014	2015
Merkezi Yönetim Bütçe Gelirleri (Net)/GSYH	23,6	23,1	22,6
Merkezi Yönetim Bütçesi Vergi Gelirleri (Net)/GSYH	20,2	19,9	19,6

2013-2015 Mali Plan dönemi sonunda merkezi yönetim bütçe gelirlerinin GSYH'ye oranının yüzde 22,6, vergi gelirlerinin GSYH'ye oranının ise yüzde 19,6 olarak gerçekleşeceği beklenmektedir.

III. MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE AÇIĞININ FİNANSMANI

Borç yönetiminin temel ilkeleri 1/9/2002 tarihli ve 24863 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Borç ve Risk Yönetiminin Koordinasyonu ve Yürütülmesine İlişkin Esas ve Usuller Hakkında Yönetmelik ile;

- Makroekonomik dengeleri gözeterek para ve maliye politikaları ile uyumlu, sürdürülebilir, saydam ve hesap verilebilir bir borçlanma politikası izlenmesi,
- Finansman ihtiyaçlarının, iç ve dış piyasa koşulları ve maliyet unsurları göz önüne alınarak belirlenen risk düzeyi çerçevesinde, orta ve uzun vadede mümkün olan en uygun maliyetle karşılanması, olarak belirlenmiştir.

2003 yılından bu yana söz konusu ilkeler çerçevesinde, merkezi yönetim bütçe açığının finansmanına yönelik olarak stratejik ölçütlere dayalı borçlanma politikaları yürütülmektedir. Bu kapsamda, kamu borç stokunun faiz ve döviz kurları gibi piyasa değişkenlerine karşı duyarlılığı önemli ölçüde azaltılmış, borçlanma vadeleri oldukça yüksek seviyelere uzatılmıştır.

2013-2015 döneminde de stratejik ölçütlere dayalı borçlanma politikası uygulaması sürdürülecek olup aşağıda sıralanan stratejik ölçütler vasıtasıyla orta ve uzun vadede piyasa risklerinin kontrol altında tutulması hedeflenmektedir.

- Likidite Riski: Nakit ve borç yönetiminde oluşabilecek likidite riskinin azaltılması amacıyla güçlü rezerv tutulması ve ortalama vadenin piyasa koşulları elverdiği ölçüde uzatılarak vadesine 12 aydan az kalmış senetlerin payının azaltılması,
- Faiz Riski: TL cinsi borçlanmanın ağırlıklı olarak sabit faizli enstrümanlarla yapılarak gelecek 12 ayda faizi yenilenecek senetlerin payının azaltılması,
- Döviz Kuru Riski: Nakit iç borçlanmanın ağırlıklı olarak TL cinsinden yapılması.

Söz konusu stratejik ölçütlerle uyumlu olarak hazırlanan finansman programı çerçevesinde, AB tanımlı genel yönetim nominal borç stokunun GSYH'ye oranının seyri aşağıdaki tabloda sunulmaktadır:

Tablo 8-AB Tanımlı Genel Yönetim Nominal Borç Stokunun GSYH'ye Oranı (%)

	2013	2014	2015
AB Tanımlı Genel Yönetim Nominal Borç Stoku/GSYH	35,0	33,0	31,0

AB tanımlı genel yönetim nominal borç stokunun GSYH'ye oranının 2015 yılında yüzde 31 seviyesine düşürülmesi hedeflenmektedir.

IV. KURUMSAL ÖDENEK TEKLİF TAVANLARI VE BÜTÇE SÜRECİNE İLİŞKİN HUSUSLAR

A. Kurumsal Ödenek Teklif Tavanları

5018 sayılı Kanununun 16 ncı maddesi gereğince, söz konusu Kanuna ekli (I) ve (II) sayılı cetvellerde yer alan genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ve özel bütçeli idarelerin 2013, 2014 ve 2015 yıllarına ilişkin ödenek teklif tavanları ekli tablolarda yer almaktadır.

Kamu idarelerinin ödenek teklif tavanları belirlenirken, makroekonomik göstergeler ile Orta Vadeli Programda belirlenen politika öncelikleri, kamu idarelerinin ihtiyaçları ve yürüttükleri önemli faaliyet ve projeler dikkate alınmıştır.

B. Bütçe Sürecine İlişkin Hususlar

2013, 2014 ve 2015 yılları bütçe teklifleri 5018 sayılı Kanununun 15, 16, 17 ve 18 inci maddelerine uygun olarak çok yıllık bütçeleme anlayışı ile uyumlu bir şekilde hazırlanacaktır.

Çok yıllık bütçelemenin başarılı bir şekilde sürdürülmesi, bütçe uygulamalarında kamu idareleri arasında gerekli işbirliği ve eşgüdümün sağlıklı bir şekilde yürütülmesine bağlı bulunmaktadır. Bütün kamu idareleri, önceki dönemlerde olduğu gibi 2013-2015 yıllarını kapsayan çok yıllık bütçe döneminde de aynı anlayışla hareket edeceklerdir.

Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idareler, Bütçe Çağrısı ve eki Bütçe Hazırlama Rehberi ile Yatırım Genelgesi ve eki Yatırım Programı Hazırlama Rehberindeki esas ve usuller çerçevesinde 2013, 2014 ve 2015 yıllarına ilişkin bütçe

tekliflerini hazırlayacaklar ve 15 Ekim 2012 tarihine kadar kesinleşen bütçe tasarılarını Maliye Bakanlığına (Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğüne) göndereceklerdir.